

GREETJE VAN DEN BERG

Onzichtbare draden

**GROTE LETTER BIBLIOTHEEK
DEVENTER**

Ooit was alles anders. Bertold van Stralen staat voor het raam van zijn kantoor, dat zich in het pand naast zijn woonhuis bevindt. In het kleine toeristische IJsseldijke flaneren de eerste toeristen in de vroege meizon. Het lijkt gisteren en tegelijkertijd eeuwen geleden. Het was de tijd waarin hij had gedacht dat alles zou blijven zoals het was. Dat was naïef, realiseert hij zich nu. Hij trommelt met zijn vingers op de vensterbank, verzonken in weemoedige gedachten.

Na zijn studie had hij op een makelaarskantoor in een kleine plaats in Groningen gewerkt. In die tijd had hij zijn vrouw Margot ontmoet. Ze was een stuk jonger dan hij en studeerde rechten in de stad Groningen. Samen zaten ze avondenlang te bomen. Ze spraken over de problemen in de wereld, over religie en hun persoonlijke geloof, onder het genot van een goedkope fles wijn. Nadat Margot haar studie had beëindigd waren ze getrouwd. Zij solliciteerde als juriste bij een groot bedrijf in het midden van het land. Hij kon daar een baan op een makelaarskantoor krijgen. De intensieve gesprekken bleven, nu onder het ge-

not van een wat duurdere fles wijn.

Hij was vijfendertig toen Margot voor de eerste keer zwanger was. Ze droomden samen van een groot gezin met minstens vier kinderen. Het was niet meer dan vanzelfsprekend dat Margot haar baan opzei na de geboorte van hun oudste dochter Kirsten, vernoemd naar zijn moeder die Christine heette. Hij genoot van zijn vaderschap. Margot was een uitstekende moeder en Kirsten groeide op tot een gezeglijke peuter. In die tijd vestigde hij zich als zelfstandig makelaar in een stadje in Overijssel.

Ze verhuisden naar IJsseldijke. Margot was meteen verliefd op het statige huis in het centrum dat grensde aan het kantoorpand waar hij zijn makelaardij vestigde. Er braken drukke tijden aan, maar in de avonduren maakte hij tijd vrij voor zijn vrouw en kind.

Het tweede kind liet wat op zich wachten. Op het moment dat Margot erover dacht weer aan het werk te gaan, omdat Kirsten inmiddels de basisschool bezocht, wees de zwangerschapstest uit dat er opnieuw een kleine Van Stralen onderweg was. In stilte hoopte hij op een zoon, al zei hij hardop dat het hem niet uitmaakte, als het kind maar gezond was.

Nooit had hij erbij stilgestaan dat het inderdaad mis zou kunnen gaan. Onvoorziene complicaties en medische fouten hadden Margot het leven gekost en de kleine Serge zo lang in ademnood laten zitten dat hij zwaar verstandelijk gehandicapt ter wereld kwam.

Bij het Medisch Tuchtcollege wist Bertold zijn gelijk te halen, maar wat had je daaraan als je alleen overbleef met een dochter van bijna vijf en een gehandicapte baby? Hij kon niet voor Serge zorgen. Hij kon nauwelijks voor Kirsten zorgen. Serge verhuisde al jong naar een gezinsvervangend tehuis. Kirsten werd voor het grootste deel opgevoed door Corine, die hij als kindermisje annex hulp in de huishouding had ingehuurd. Hij had al zijn energie nodig om zijn makelaarskantoor draaiende te houden en zelf overeind te blijven.

Langzaam maar zeker was hij overeind gekrabbeld. Kirsten werd groter. Ze begon steeds meer op Margot te lijken met haar kastanjebruine haren, die Corine elke morgen tot een paardenstaart opbond. Ze was een zorgzaam misje. Als Corine in de weekenden van haar vrije dagen genoot, zorgde Kirsten voor een ontbijt op bed. Op zondagmorgen gingen ze samen naar de kerk. Op aandringen van

Kirsten haalde hij met enige regelmaat Serge een dagje naar huis. Ze gingen samen wandelen in de bossen, waar Serge zijn energie kwijt kon. Kirsten wist heel goed met hem om te gaan. Ze leek geen angst voor zijn driftbuien te hebben. Ze verwende hem niet, maar liet hem zoveel mogelijk zelf doen.

Af en toe bezocht Bertold een concert, soms ging hij op familiebezoek zonder de kinderen. Tijdens zo'n bezoek had hij Lynn leren kennen, of 'Lynnie' zoals hij haar al snel liefkozend noemde. Ze was dertien jaar jonger dan hij. Ze was niet alleen aantrekkelijk, maar tevens welbespraakt en intelligent. Ze was journaliste. Hij maakte steeds meer tijd voor haar vrij. Kirsten zat steeds vaker op zaterdagavonden alleen, maar ook door de week verzong hij smoezen om nog even te kunnen genieten van de nabijheid van 'Lynnie'. Op een dag had Kirsten hem dat voor de voeten gegooid. 'Zeg het maar!' had ze geroepen. 'Er is een andere vrouw.'

Pas later realiseerde hij zich dat ze had gesproken over een 'andere vrouw', alsof zijzelf zijn echtgenote was. Twee jaar geleden was dat nu. Kirsten was toen zestien jaar. In die twee jaar was er veel veranderd. De gezeglij-

ke, zorgzame Kirsten bestond niet meer. Met de komst van Lynn in hun leven was de vrede vertrokken. Zijn kleine meisje was een onhandelbare puber geworden, die haar schoolprestaties niet langer belangrijk vond, die hem en Lynn beledigde, Serge aan zijn lot overliet en hem beschuldigde van verwaarlozing. 'Je was altijd met jezelf bezig. Ik mocht voor jou en Serge klaarstaan. Ik heb de rol van mama op me genomen! Waar was jij?'

Lynn had gedacht dat het vanzelf voorbij zou gaan. Hoewel ze meestal een goed inzicht in haar medemensen had, zat ze er nu toch helemaal naast. Vriendjes hadden hun intrede in het leven van zijn dochter gedaan en nooit vriendjes uit een goed nest, nooit vriendjes van haar eigen leeftijd die keurig naar school gingen. In eerste instantie had hij zichzelf gerust weten te stellen. De vriendjes kwamen en gingen, maar sinds een halfjaar lijkt het menens te zijn. Ze heeft verkering met Olaf. De nieuwe liefde is vijftientwintig jaar, woont op zichzelf in de naburige stad en werkt op de groenteafdeling van een supermarkt.

Bertold maakt z'n blik los van het tafereel buiten en kijkt op zijn horloge. Over vijf minuten heeft hij een afspraak voor de bezich-

tiging van een schitterende oude woning. De economie floreert, zijn kantoor ook. Hij heeft inmiddels drie medewerkers in dienst.

‘Wat heb je toch op Olaf tegen?’ had Kirsten vanmorgen weer geschreeuwd. Het lijkt alsof ze de laatste tijd alleen maar kan schreeuwen. Een normaal gesprek is niet meer mogelijk. ‘Hij heeft toch een fatsoenlijke baan? Op zijn ouders is niets aan te merken.’

‘Ik heb op die jongen tegen dat hij jou van je schoolwerk afhoudt. Dankzij Olaf ben je dit jaar gezakt. Je was veel te druk met afspraken. Olaf wilde je elke avond zien. Als die Olaf er niet was geweest dan had je nu met het diploma van het vwo op zak gelopen.’

‘Dat was mijn keuze!’

‘Je denkt dat het jouw keuze was, maar op een dag zul je zien dat het de invloed van Olaf was, zoals het ook aan Olaf te danken is dat je dat laatste jaar niet over wilt doen.’

‘Geef toch niet altijd de schuld aan Olaf! Ik heb zelf andere prioriteiten,’ had ze gezegd. ‘Geld maakt niet altijd gelukkig. Ik kon hier alles krijgen wat mijn hartje begeerde, maar gelukkig ben ik nooit geweest.’

Die laatste opmerking had zoveel pijn ge-

daan. Nu nog voelde hij de pijn van deze morgen. 'Ik ga een baantje zoeken,' had ze vervolgd en ze was zich vast niet bewust geweest van het effect van haar woorden. 'Waar denk je zoal aan?' had hij gevraagd. 'Misschien kan ik je helpen om iets te vinden.'

'Ik zoek zélf een baantje. De tijd is voorbij dat jij mijn leven kon regelen. Vanaf nu neem ik mijn eigen beslissingen. Het doet er niet langer toe wat jij ervan vindt. Ik ben oud en wijs genoeg om op eigen benen te staan.'

Zoals ze daar stond was ze het evenbeeld van Margot geweest. Zo had Margot eruitgezien als ze haar standpunten verdedigde tijdens hun discussies. Het verschil was dat Margot hem nooit had bezeerd tijdens die gesprekken, ze respecteerden elkaar.

'Olaf en ik gaan samenwonen,' had Kirsten hardvochtig vervolgd.

'Lynn en jij hebben toch trouwplannen, van mij zul je geen last meer hebben. Verwacht niet dat ik mooi weer ga spelen op jullie trouwdag. Ik ben niet van plan die bij te wonen. Als je ervoor zorgt dat Serge die dag in het tehuis blijft dan hoeft je je nergens voor te schamen.'

Was hij zo'n vader geweest? Schaamde hij

zich voor Serge? Nee, hij schaamde zich niet voor Serge. Zelfs niet als ze hem op zondag mee naar de kerk namen, de jongen zijn peppermuntje uit de mond liet vallen, op zijn nieuwe trui kwijlde, rare geluiden uitstootte. Niemand leek zich daar ook aan te storen. Had hij de afgelopen jaren te veel van Kirsten verwacht en was hij daarom nu zo teleurgesteld? Hij had de stille hoop gekoesterd dat ze na het vwo een opleiding op universitair niveau zou willen volgen. Misschien was het niet eerlijk om Olaf de schuld te geven van het feit dat ze gezakt was. Al veel eerder waren haar schoolresultaten onrustbarend omhoog gegaan, alsof ze hem daarmee had willen straffen voor zijn omgang met Lynn.

‘Meneer Van Stralen?’ Een kloep op de deur, direct gevolgd door het gezicht van Elske, zijn secretaresse. ‘Volgens de agenda had u om deze tijd een afspraak met meneer en mevrouw Steenberg.’

‘Ik ben al onderweg.’ Hij schiet in z’n colbert. Het zal wel goed komen. Volgens Lynn is het een kwestie van hormonen en meent Kirsten het niet zo. Hij wil haar zo graag geloven.

Kirsten loopt door de straten van de kleine stad, de handen diep in de zakken van haar nieuwe, donkerblauwe spijkerjack. Boven haar strooit het carillon vrolijke klanken uit. Deze vroege meimorgen laat de wereld zich van zijn beste kant zien. Zij ziet de wereld niet, ze voelt de zon niet. Af en toe wordt ze door iemand gegroet, ze groet automatisch terug.

Vandaag is het de eerste dag van het begin van een nieuw leven. Lynn mag de verantwoording voor de huishouding overnemen en voor Serge net zo goed. Misschien doet dat nog het meeste zeer, het feit dat ze haar jongere broer niet meer zal terugzien. Ze recht haar schouders.

Alles zal wennen. Twee jaar geleden dacht ze dat ze zonder Frans niet leven kon, daarna kwam Jacob-Jan, vervolgens dacht ze dat het leven stil zou blijven staan nadat Patrick het uitgemaakt had. Ze had het allemaal overleefd. Nu was haar broertje natuurlijk wel iets anders dan die vluchtige vriendjes, maar ze was ervan overtuigd dat ze hier ook overheen zou komen. Als ze aan Serge dacht, dacht ze automatisch aan haar vader en aan Lynn. 'Lynn', noemde haar vader die vrouw liefkozend.